

Τ' ἄνθος κοντὰ νὰ βγαίνει,
Στὸν ὥριμο καρπὸ.

Βουνὰ μὲ δῖχως χιόνι,
Λιβάδια εὐτυχισμένα,
Ποῦ θρέφουν τὸ λεμόνι,
Τὸ κλῆμα, τὴν ἐλιά,
Μοῦ φαίνεται ποῦ ἐσένα
Προσμένουν μοναχά.

Τὰ ποθητὰ τοὺς μέρη
Ἐκεῖ ἀστοχοῦν οἱ ξένοι,
Γιατὶ ἀναπνέουν ἀέρι,
Γιατὶ πατοῦν μία γῆ,
Ὅπου μὲ μάγια δένει
Καὶ σῶμα καὶ ψυχὴ.

Δὲ θέλει ἀναζητήσης
Τὴν ἀκριθὴ σου χώρα,
Ὅταν καὶ σὺ ἀποκηθήσης
Σὲ τέτοια κατοικία.
Μὲ χίλια οὐράνια δῶρα,
Καὶ ἀγάπης εὐτυχία.

Ἐκεῖ μαργαριτάρια
Στοὺς πελαγήσιους ἄμμους
Γιὰ τ' ἄσπρα σου ποδάρια
Θὰ σπέρνω βράδυ αὐγῇ,
Σὰ ζηλευμένους γάμους
Θὰ κάνωμε μαζί.

Διπλῇ μοῦ δίνουν βία
Τὰ λόγια ποῦ σοῦ λέω·
Νὰ φύγωμε εἶνε χρεία,
Νὰ φύγωμε γοργά,
Ὅπισω, πλάσμα ὠραῖο,
Μὴ γύρης μία ματιά.

Στὸ ξένο περιγιάλι
Δροσάτη ἐδῆκε ἡ κόρη,
Καί, ἀπὸ μίαν ἄκρη 'ς ἄλλην,
Αἰσθάνθηκαν ἐκεῖ
Δέντρα, βλαστάρια, σπόροι,
Μαγιάτικη πνοή.

Γιὰ χρόνους ὁ διαβάτης
Ἀκούει πουρνὸ καὶ βράδυ,
Βγαλμένο τ' ὄνομά της
Ἀπὸ τὰ κρύα νερά,
Σὲ ράχη, σὲ λαγκάδι,
Να ἡχολογᾷ μακρὰ.

Σδυέται σταῖς αὖραις, ὅπου
Πετάει παρόμοιος ἦχος,
Καὶ τ' ὄνομα τοῦ τόπου,
Ἐκεῖνο ποῦ παντοῦ
Εἶχε δοξάση ὁ στίχος
Τοῦ ἀθάνατου Τυφλοῦ.

Ὁ θεὸς ἐρωτεμένος
Τὴν Κόρκυρά του κράζει,
Καὶ τόσο μαγεμένος
Καθένας μένει ἐκεῖ,
Ποῦ Κόρκυρα ὀνομάζει
Καὶ τ' ὄμορφο νησί.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΜΑΡΚΟΠΑΣ

6 Φεβρουαρίου

Ἄν ἔχετε βεβαίως καμμίαν ἀξίωσιν νὰ παρακολουθήσωμεν τοὺς ἀρχηγούς τῶν κομμάτων εἰς τὰς ἐκλογικὰς αὐτῶν περιουδεῖας ἀνὰ τὰς ἐπαρχίας· τὸ ἔργον θὰ ἦτο τόσῳ κοπιώδες, — ἀν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὰ μέσα τῆς συγκοινωνίας ἐν Ἑλλάδι, — καὶ πρὸς ἐπίμετρον τόσον ἄχαρι, — ἂν ἐνθυμηθῶμεν τὰς τόσας προσφωνήσεις καὶ τὰς ἀντιφωνήσεις, — ὥστε εἶνε πολὺ προτιμώτερον νὰ παραιτηθῶμεν αὐτοῦ. Ἐπίσης δὲν θὰ ἔχετε καμμίαν ἀξίωσιν νὰ ψηφίσωμεν τὴν βροχὴν καὶ τὸν βόρβορον τῶν ἡμερῶν αὐτῶν, διὰ νὰ πάρωμεν τοὺς δρόμους καὶ νὰ περιγράψωμεν τὰ στερεότυπα καὶ στερεοτύπως ἀνδρῶν θεάματα τῆς ἀθηναϊκῆς ἀποκρηῆς, τοὺς ἀνόστους καὶ ἀσημάντους προσωποδοφύλους, τὰς μὲ στρυγμόδην φωνὴν ἐξαγγελλομένας εὐθυολογίας τοῦ Φαουλῆ, τοὺς τολμηροὺς καὶ ἀχαλινώτους στίχους τῶν ἀπὸ κάρρου ποιητῶν, τὰς τόσον ἀρρενωπὰς χορευτρίδας τοῦ γαϊτανιοῦ καὶ τὰ σκιρτήματα τῆς ἀνθρωποπόδου καμῖλας, τὰ μόνα τέλος πάντων τὰ ὅποια δὲν στεροῦνται κάποιας ιδιορρυθμίου κομικῆς χάριτος. Ὅχι, πρὸς Θεοῦ· εἶνε τὰ θέματα, τὰ ὅποια ἐξήντησαν τοὺς χρονογράφους, ἐξαντληθέντας ὑπ' αὐτῶν τόσον, ὥστε νὰ δυνάμεθα νὰ εἰπωμεν ἐν πάσῃ καθαρᾷ συνειδήσει, ὅτι ὄχι πλέον οἱ αἰῶνες, ἀλλὰ τὰ ἔτη ἀντιγράφουν ἀλλήλα, ὥς δύναται τις νὰ πεισθῇ φυλλομετρῶν τοὺς τελευταίους τόμους οἱαςδήποτε ἀθηναϊκῆς ἐφημερίδος.

Ἀντὶ τούτων ἐπιθυμοῦμεν νὰ εἰπωμεν ὀλίγας λέξεις περὶ τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Παράσχου, — δηλαδὴ τοῦ ὑπὸ μελέτην ἀνδριάντος, διότι τὸ ὄνειρον αὐτοῦ θάργνησιν πολὺ νὰ πραγματοποιηθῇ, καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα. Μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν γράφομεν, μόλις τριακοσίας δραχμὰς ἀπέφερον ὁ ἔρως, τὸν ὅποιον ἐπροκάλεσεν ἡ ὑπὸ τοῦ κ. Λιακοπούλου, τοῦ φίλου, διευθυντοῦ τῆς «Νομικῆς» ριφιδεῖς τὸ πρῶτον ἰδέα. Καὶ ὅμως ἐπρεπε νὰ εἶχον ἥδη συναχθῇ πολὺ περισσότερα χρήματα. Οἱ λατρεῦντες τὴν μνήμην τοῦ Ἀχιλλέως Παράσχου εἶνε τόσῳ πολυάριθμοι καὶ ἡ ἀνέγερσις ἀνδριάντος εἰς τὸν ἐθνικὸν ποιητὴν εἶνε φῶρος σεβασμοῦ καὶ εὐγνωμοσύνης τόσον δίκαιος, ὥστε μὰ τὴν ἀλήθειαν εἶνε νὰ πορῇ κανεὶς πῶς τόσον ὀλίγοι ἐσπευσαν νὰ συνεισφέρουν ἢ νὰ ἐργασθοῦν συστηματικώτερον ὑπὲρ τῆς πραγματοποιήσεως. Ἡ «Εἰκονογραφημένη Ἑστία» ἀφ' οὗ ἔδωκε «καὶ ἡ πτωχὴ αὐτὴ τις πενήντά της» κατὰ τὴν ἐκφράσιν τῆς Ἀκροπόλεως, ἐδήλωσεν ὅτι δέχεται καὶ τοὺς ἐράνους τῶν ἀπανταχοῦ αὐτῆς ἀναγνωστῶν· παρὰ προσδοκίαν ὅμως κανεὶς, μέχρι σήμερον τοῦλάχιστον, δὲν ἐστειλε τὸν ὁβολὸν του· πρᾶγμα τὸ ὅποιον μᾶς κάμνει νὰ ἐρωτώμεν: ἂν μεταξὺ τοῦ κύκλου τῶν ἀνεπτυγμένων καὶ φιλοπροόδων ἀναγνωστῶν φιλολογικοῦ πε-

ριοδικοῦ, ὡς τὸ ἰδικόν μας, ὁ Παράσχος δὲν ἔχῃ θαυμαστὰς τόσον θερμούς, ὥστε εὐχαρίστως νὰ δίδουν πέντε-δέκα δραχμὰς, ἂν ὄχι περισσότερας, ἐκ τοῦ ὑστερηματός των, διὰ νὰ συντελεσθῇ ἐν ἔργον, μέλλον νὰ διαιωνίσῃ τὴν ἀγάπην των, εἰς ποῖον ἄλλον κύκλον εἶνε δυνατόν νὰ εὐρεθοῦν τοιοῦτοι; μίπως μεταξὺ τῶν πολιτευομένων καὶ τῶν πολιτικομανῶν, τοὺς ὁποίους ἀπορροφᾷ σήμερον ἡ ἐκλογικὴ φροντίς, ἢ μίπως μεταξὺ τῶν ἐπιστημόνων μας, οἱ περισσότεροί τῶν ὁποίων ἀγνοοῦν ἂν ὑπάρχουν εἰς τὸν κόσμον ἄλλα βιβλία, ἐκτὸς ἐκείνων τὰ ὅποια τοῖς προσεπόρισαν τὸν διὰ τοῦ διπλώματος ἄρτον;

Ἡ ἀπάντησις εἰς τοιαύτην ἀπορίαν δὲν θάπλημπιζε τοὺς ἀγαπῶντας τὴν ἐθνολογικὴν ψυχολογίαν. Ὁ ἔρως τοῦ ρωμηοῦ εἶνε τόσον θερμὸς, ὅσον εἶνε ἰδανικὸς καὶ περιορίζεται εἰς λόγους· — ἐνθυμηθῆτε καὶ τὸν μακρότατον κατάλογον τῶν ἐπιταφίων ρητόρων, οἱ ὅποιοι ἐνυκτώθησαν ἐπὶ τοῦ νεκροῦ τοῦ Παράσχου· — ἀλλ' ἅμα πρόκειται νὰ ἐκδηλωθῇ ὑλικώτερον, βεβαιίζεται τόσον καὶ διυλίζεται καὶ κριτικᾶρεται, ὥστε ἀπὸ ἔρωτος θερμοῦ, καταντᾷ ἔρως ψυχρὸς, δηλαδὴ χωρὶς ὀξύμωρον καὶ περιφρασίν, ἀδιαφορία, ἢ περιφνημὸς ἐκείνη νεοελληνικὴ ἀδιαφορία, κατὰ τῆς ὁποίας προσέκρουσε καὶ συνετριβήσκει σχεδὸν πᾶσα ἰδέα εὐγενής... Διὰ τοῦτο ἐν ᾧ τόσαι πολυλαὶ χιλιάδες θαύμαστον τοῦ Ἀχιλλέως Παράσχου ὑπάρχουν εἰς ὅλον τὸ Πανελλήνιον, τόσαι ὀλίγαι ἑκατοντάδες δραχμῶν θὰ συναχθοῦν ὑπὲρ τοῦ ἀνδριάντος του.

Καὶ ὅμως ὁ ἀνδριάνς αὐτὸς πρέπει νὰ στηθῇ. Ἡ πρωτεύουσα τῆς δόξης ἡ ὁποία ἠρνήθη μέχρι τοῦδε μνημεῖον εἰς δύο δόξας, εἰς τὸν Σολωμὸν καὶ εἰς τὸν Βαλαωρίτην, πρέπει νὰ πληρωθῇ τὴν ἑλλειψίν, ἢ ἂν θέλετε, νὰ ἐξαγνίσῃ τὸν ρύπον, ἀναστυλῶντο εἰς μίαν τῶν πλατειῶν τῆς ἐπισήμως τὴν προτομὴν τοῦ ποιητοῦ, ὁ ὁποῖος προπαντὸς ὑπῆρξεν ἀθηναῖος. Ἄν μὲ τὸν καιρὸν πλησίον του στηθῶσι καὶ οἱ ἀνδριάντες τοῦ Σολωμοῦ καὶ τοῦ Βαλαωρίτου, τόσῳ τὸ καλλίτερον· ἀλλὰ καὶ τοῦτο νὰ μὴ γίνῃ, μόνος ὁ μαρμαρίνος Παράσχος θὰ μαρτυρῇ εἰς τοὺς ἐπιγενομένους καὶ εἰς τοὺς ξένους, ὅτι ἂν αἱ Ἀθῆναι τοῦ ἸΘ' αἰῶνος δὲν ἐγνώριζαν πολὺ νὰ ἐκλέγουν, ἤξευραν ὅμως νὰ τιμοῦν τοὺς ποιητὰς.

Αὐτὸ ἂς χρησιμεύσῃ ὡς ἀπάντησις καὶ πρὸς τοὺς παρεξηγησάντας ἐξ ἀμαθείας παχυλῆς τὰ τελευταῖα μας περὶ τοῦ Παράσχου ἄρθρα. Κατὰ τοῦτο εἰς κριτικὸς διαφέρει ἀπὸ τοὺς ἀκρίτους θαυμαστὰς, ὅτι καὶ νὰ τιμᾷ γνωρίζῃ μετὰ λόγου καὶ νὰ ἐκλέγῃ· εἰς τὸ ἔργον δ' ἐνὸς ποιητοῦ δὲν εὐρίσκει μόνον τὸ καλὸν ἀλλὰ καὶ τὸ κακόν, καὶ προπάντων ἠξεύρει νὰ εἴπῃ πρὸς τοὺς ἐννοοῦντας, διατὶ τοῦτο εἶνε καλὸν καὶ διατὶ ἐκεῖνο εἶνε κακόν.

Γρ. Ε.

